

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Освітня програма	<b>37121 Менеджмент</b>
Рівень вищої освіти	<b>Доктор філософії</b>
Спеціальність	<b>073 Менеджмент</b>

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37121
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мальований Михайло Іванович, Родіна Ольга Вікторівна, Таран-Лала Олена Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.06.2020 р. – 24.06.2020 р.

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/073/37121-management.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://drive.google.com/file/d/1-wFrF373un3EX5jAzgYzqUxaOJeBezyD/view?usp=sharing>

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям**

ОП складає позитивне враження, консультативна оцінка за низкою критеріїв наближається до зразкової. ОП Менеджмент, яка реалізується в КНУ ім. Тараса Шевченка, сформована в рамках відомої в Україні та зарубіжних країнах наукової школи «Дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації», засновником якої був д.е.н., проф. чл.-кор. НАПНУ, Засл. діяч науки і техніки України Черваньов Д.М. Активним представником цієї школи є гарант ОП. Унікальність ОП обумовлена врахуванням найновіших тенденцій сучасного менеджменту, що базуються на основі проблемно-орієнтованого підходу та самонавчання в процесі проведення наукових досліджень аспірантами. Цілі ОП відповідають основним напрямкам Стратегічного розвитку КНУ імені Тараса Шевченка та місії Стратегічного розвитку економічного факультету Університету. Структура ОП реалізована згідно з моделлю наукового університету, враховує специфіку підготовки фахівців з менеджменту на третьому рівні вищої освіти. Стейкхолдери брали активну участь в розробленні ОП та її освітніх компонентів. Про якість ОП свідчить те, що вона має якісне кадрове забезпечення, яке реалізують визнані дослідники у таких предметних сферах, як: економіка, соціологія, філософія, психологія, право, фінанси, менеджмент, маркетинг, підприємництво. Загалом ОП відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, є інноваційною та динамічною, всі суб'єкти її реалізації демонструють активний пошук шляхів її розвитку та вдосконалення з урахуванням кращих світових та вітчизняних практик.

## **Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик**

ОП Менеджмент, її цілі та ПРН вмонтовані в стратегію розвитку КНУ імені Тараса Шевченка, відповідають науково-інноваційним напрямкам функціонування та розвитку сформованої в ЗВО наукової школи з дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації. ОП інтегрує передовий досвід підготовки докторів філософії з менеджменту, як вітчизняних, так і зарубіжних університетів з урахуванням специфіки досліджень наукових керівників, які здійснюють підготовку аспірантів за цією ОП. Інноваційний характер ОП забезпечується вдалим поєднанням сучасних наукових напрямків розвитку науки та практики менеджменту з урахуванням інтересів національної економіки на всіх її ієрархічних рівнях, університетської й академічної науки та вищої освіти. ОП Менеджмент збалансована, а перелік обов'язкових компонентів ОП відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент. Освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. ОП Менеджмент у достатній мірі спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) як у межах вивчення обов'язкових освітніх компонент так і вибіркових. Частина освітніх компонент викладається англійською мовою. Форми та методи навчання і викладання за ОП загалом та окремими ОК відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Наявність: у відкритому доступі робочих програм дисциплін, матеріалів підсумкової атестації; у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання; технологічних процедур для перевірки наукових робіт на унікальність; репозитарію дисертаційних робіт. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, повністю забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Університет активно залучає роботодавців до реалізації освітнього процесу. В Університеті побудована чітка система підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників, а також підготовки наукових кадрів. В КНУТШ створені всі умови для комфортного та безпечного навчання здобувачів вищої освіти. Інформаційне забезпечення є доступним для академічного персоналу, адміністрації та здобувачів освіти в достатній кількості. Наявні умови для забезпечення навчання осіб з особливими освітніми потребами. Академічна спільнота вмотивована та готова до подальшого розвитку ОП та освітньої діяльності. В КНУТШ створено сприятливе освітньо-наукове та матеріальне середовище, що дає можливість здобувачам успішно реалізувати, як освітню, так і наукову складову ОП. Сильною стороною ОП є відповідність наукових тем здобувачів напрямом досліджень наукових керівників, які є активними дослідниками, беруть участь у виконанні наукових проєктів.

## **Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення**

На сайті ЗВО не знайшло свого відображення сформована місія Університету, яка б дозволила визначити чітку дотичність ОП до неї. До складу робочої групи розробки ОП не було включено представників від аспірантів, студентського самоврядування та роботодавців. Рекомендовано в процесі подальшої розробки та оновлення ОП врахувати проєкт Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для більш чіткого визначення освітніх компонент та ПРН відповідної ОП. Рекомендовано розширити перелік вибіркових дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень здобувачів, а також переглянути наповненість освітніми компонентами основного блоку дисциплін за рахунок збільшення загальної кількості кредитів. Наведена в ОП (2018 р.) структурно-логічна схема не дозволяє зрозуміти послідовність вивчення окремих освітніх компонент, зокрема, місця та сутності асистентської педагогічної практики (ОК 5) у загальному навчальному процесі. Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Доцільним є підвищення рівня інтернаціоналізації наукової діяльності ЗВО через заохочення більшої кількості здобувачів до участі в академічній мобільності, як внутрішній, так і міжнародній, до участі в програмах за двостороннім обміном та програмах

міжнародного стажування, а також посилити роботу для забезпечення публікації результатів наукових досліджень аспірантів в виданнях, що індексуються в МНМБ Scopus та WoS, в т.ч. спільно з науковими керівниками. Недостатня структурованість внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Доцільним є публічне оприлюднення на сайті ЗВО результатів рейтингу діяльності НПП, кафедр і факультетів, а також здобувачів вищої освіти, що у свою чергу забезпечить транспарентність інформації та сприятиме підвищенню мотивації всіх сфер діяльності зазначених груп стейкхолдерів, а також для об'єктивності та прозорості системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в КНУТШ. Активізувати наукову діяльність НПП щодо підвищення їх наукового ступеню, що у свою чергу буде підтвердженням дослідницько-інноваційної спрямованості ЗВО в цілому та ОП зокрема. На сайті ЗВО відсутнє публічне обговорення змін або внесення пропозицій до ОП або місце можливого розміщення такої інформації на сайті КНУТШ та економічного факультету. На сайті ЗВО відсутня інформація щодо результатів опитування роботодавців, НПП, здобувачів та представників студентського самоврядування з приводу: участі в процесі розроблення, зміни, оновлення ОП; реалізації студентоцентрированого підходу в навчанні та дотримання принципів академічної свободи; процедури дотримання та популяризації академічної доброчесності; процедур вирішення конфліктних ситуацій.

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:**

##### **1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.**

У відомостях про самооцінювання ОП чітко сформульована її мета, яка корелюється зі Стратегічним планом розвитку КНУ імені Тараса Шевченка (далі КНУТШ) на 2018-2025 рр. (<https://bit.ly/3icByJg>) та Стратегічним планом розвитку економічного факультету КНУТШ на 2018-2023 рр. (<https://bit.ly/2ZcYiQE>). Під час зустрічі з керівництвом Університету, гарантом ОП та завідувачем кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності було підтверджено, що всі вони чітко розуміють місце ОП в стратегії та тактиці розвитку ЗВО, наполегливо працюють над її розвитком.

##### **2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.**

Під час зустрічі з гарантом було встановлено, що поява ОП була продиктована доцільністю збереження успішної багаторічної практики підготовки аспірантів, започаткованою науковою школою «Дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації» з урахуванням управлінських аспектів функціонування та розвитку організацій різних ієрархічних рівнів. Роботодавці та академічна спільнота брала безпосередню участь в формуванні цілей та програмних результатів навчання, що впливає з їх рецензій та відгуків, онлайн-зустрічі з д.е.н., проф. Касич А.О. (Київський національний університет технологій та дизайну МОН України), д.е.н., проф. Залізько В.Д. (ТОВ «Міжнародний інноваційний центр»), к.е.н. Чорний А.В. (ТОВ «Гоу Айтї»), к.е.н. Чулак О.В. (ПАТ «Інститут титану»), к.е.н. Бодрецький М.В. (АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»). Гарантом представлено документи, які підтверджують участь практиків у формуванні та оновленні програмних результатів навчання. Здобувачі під час зустрічі засвідчили те, що ознайомлені з ОП, висловили думки щодо удосконалення в майбутньому її освітньої компоненти (зокрема в контексті розширення переліку вибіркового блоку до основного навчальної дисципліни «Універсальні (м'які) здібності "Soft Skills"»). Аспіранти залучаються до процесу оновлення ОП шляхом зустрічей з гарантом, участі в засіданнях кафедри, методичних семінарах, на яких мають можливість надати пропозиції щодо її подальшого розвитку, що було підтверджено у процесі он-лайн зустрічі.

##### **3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.**

Програмні результати навчання за ОП (<https://bit.ly/2YE3yoD>) враховують сучасні тенденції посилення соціальної компоненти менеджменту, імплементації ефективних технологій менеджменту в діяльність організацій різного ієрархічного рівня та функціональної природи, сучасні напрямки розвитку менеджменту (формування адаптивної

стратегії, реалізацію мотиваційних аспектів організаційної культури, формування гнучких організаційних структур, становлення організаційної культури мультинаціональній організації, особистоорієнтований підхід до управління кар'єрою персоналу, розвиток компетентностей персоналу в умовах е-економіки). Тематика наукових досліджень аспірантів, регіональний контекст передбачено при проведенні емпіричних досліджень в процесі підготовки дисертацій. При зустрічі з гарантом та стейкхолдерами підтверджено, що в процесі формування ПРН враховано досвід Варшавського університету (Польща), Інституту управління (Австрія), Університету Макгілла (Канада), Технічного університету Ліберець (Чехія), Університету Бредфорда (США) та враховано загальний досвід підготовки аспірантів у ДННУ «Академія фінансового управління», ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України», що здійснюють підготовку докторів філософії з менеджменту.

**4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.**

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти під час формування ОП був відсутній. Проте, проект Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розміщений на офіційному сайті МОН України для громадського обговорення. Але, отримавши ґрунтовні роз'яснення щодо його не врахування під час оновлення ОП у 2019 р., експертною групою було приділено повагу до автономії Університету. Сформовані в ОП ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 9 кваліфікаційного рівня (<https://bit.ly/2Lvik2k>), зокрема щодо продукування нових знань, генерування пріоритетних напрямів розвитку науки управління (ПРН12–ПРН14, ПРН16, ПРН17), вміння та навичок усної та письмової комунікації в академічній, науковій і професійній сферах, генерування власних нових наукових ідей з дотриманням норм професійної та академічної доброчесності (ПРН48, ПРН49, ПРН52–57, ПРН60–ПРН62).

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.**

ОП, її цілі та ПРН вмонтовані в стратегію розвитку КНУ імені Тараса Шевченка, відповідають науково-інноваційним напрямкам функціонування та розвитку сформованої в ЗВО наукової школи з дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації. ОП інтегрує передовий досвід підготовки докторів філософії з менеджменту, як вітчизняних, так і зарубіжних університетів з урахуванням специфіки досліджень наукових керівників, які здійснюють підготовку аспірантів за цією ОП. Інноваційний характер ОП забезпечується вдалим поєднанням сучасних наукових напрямків розвитку науки та практики менеджменту з урахуванням інтересів національної економіки на всіх її ієрархічних рівнях, університетської й академічної науки та вищої освіти.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.**

На офіційному сайті КНУ імені Тараса Шевченка не знайшло свого відображення сформована місія Університету, яка б дозволила визначити чітку дотичність ОП до неї. До складу робочої групи розробки ОП не було включено представників від аспірантів, студентського самоврядування та роботодавців. Рекомендовано в процесі подальшої розробки та оновлення ОП врахувати проект Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для більш чіткого визначення освітніх компонент та ПРН відповідної ОП.

##### **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

##### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.**

ОП 073 Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти відповідає Критерію 1 з недоліками, що є несуттєвими. Цілі та ПРН ОП є чітко сформульованими, визначаються на основі сучасних тенденцій розвитку науки та практики менеджменту, з урахуванням інтересів всіх зацікавлених сторін, визначаючи науково-інноваційні

напрями наукової школи з дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації, що сформована та успішно функціонує в КНУ імені Тараса Шевченка.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).**

Загальний обсяг ОП 073 Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в редакції 2016 р. та 2018 р. (<https://bit.ly/386zU7b>) - становить 40 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України "Про вищу освіту" (<https://bit.ly/2Vnu2kK>). Обсяг окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства та внутрішнім документам ЗВО.

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.**

ОП Менеджмент (<https://bit.ly/2YE3yoD>) за своєю структурою відповідають пункту 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (редакція від 19.04.2019) (<https://bit.ly/2AePQrC>). В ОП включено до обов'язкових компонентів не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій: 1) здобуття глибоких знань із спеціальності 073 Менеджмент, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. В ОП для цього передбачено 2 обов'язкові компоненти – «Система прикладних методів менеджменту» (5 кредитів ЄКТС) та окремі складові «Асистентської педагогічної практики» (10 кредитів ЄКТС); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. В ОП для цього передбачено вивчення обов'язкової компоненти «Філософія науки та інновацій» (7 кредитів ЄКТС); 3) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. В ОП для цього передбачено вивчення обов'язкових компонентів «Філософія науки та інновацій» (7 кредитів ЄКТС) та «Методологія та організація наукових економічних досліджень» (3 кредити ЄКТС); 4) здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності. В ОП для цього передбачено вивчення обов'язкової компоненти «Академічне письмо англійською мовою» (3 кредити ЄКТС). У процесі співбесід виявлено, що на забезпечення формування мовної компетентності направлені також дисципліни вільного вибору, які викладаються англійською мовою. Також здобувачі під час спілкування у фокус-групі надали ЕГ інформацію про те, що більшість з них має сертифікати (різного рівня) про володіння англійською мовою. Також в ОП Менеджмент передбачено два переліка варіативних навчальних дисциплін, що в сукупності надає можливість ЗВО досягти заявлених цілей і ПРН. Проте, наведена в ОП (2018 р.) структурно-логічна схема не дозволяє зрозуміти послідовність вивчення окремих освітніх компонент, зокрема, місця та сутності асистентської педагогічної практики (ОК 5) у загальному навчальному процесі. В цілому ОП дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН.

**3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).**

Обов'язкові компоненти ОП відповідають предметній області спеціальності менеджмент. Аналіз робочих програм, завантажених до відомостей самооцінювання, інших навчально-методичних матеріалів та спілкування у фокус-групі зі НПП, які задіяні в реалізації ОП засвідчив зв'язок зі спеціальністю. Тому перелік обов'язкових компонент ОП дає змогу здобувачам набутти компетентності, що необхідні для досягнення програмних результатів, що визначають предметну область спеціальності. Водночас, проведення інтерв'ю з гарантом, НПП, здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями підтвердило необхідність перегляду переліку обов'язкових компонент. Так, наприклад, всі здобувачі підтвердили вибір з 1 блоку вибіркових компонент навчальну дисципліну "Універсальні (м'які) здібності "Soft Skills"", отже виникає доцільність перенесення цієї дисципліни до блоку обов'язкових компонент. Також, здобувачі та роботодавці висловили побажання в перелік обов'язкових компонент ввести дисципліну, яка направлена на формування у здобувача навичок по написанню, розробці та реалізації різного роду проєктів, у т.ч. для участі у міжнародних проєктах, грантах. Водночас, як здобувачі, так і роботодавці засвідчили, що дисципліни, які викладалися чи викладаються на ОП дають змогу сформувати фахівця за спеціальністю Менеджмент.

#### **4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.**

Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові дисципліни. У відомостях самооцінювання і навчальних планах обсяг, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів зазначений в ОП – 12 кредитів, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Вибір здобувачами вибірових дисциплін в Університеті регламентують: «Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ» (<https://bit.ly/2ZfpSwv>) «Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://bit.ly/384J8kr>). У процесу вивчення ОП, навчального плану та співбесід зі здобувачами було підтверджено факт реального вибору дисциплін в ЗВО. Здобувачі підтвердили, що ознайомлені з процедурою вибору дисциплін у ЗВО. Описи вибірових дисциплін, які представлені в ОП, є у вільному доступі на сайті університету для ознайомлення (<https://bit.ly/2YFfju>). На прохання експертної групи, гарантом ОП були надані відскановані індивідуальні навчальні плани здобувачів різних років, що також підтверджує реальний вибір дисциплін студентами. Водночас, для здобувачів ОП Менеджмент не було реалізовано всіх можливостей вибору, що наведені у Положенні про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://bit.ly/384J8kr>) та у самоаналізі. Для здобувачів у ОП Менеджмент (<https://bit.ly/386zU7b>) передбачено 2 переліка дисциплін. З першого переліку (складається із 37 загальноуніверситетських дисциплін) здобувач обирає одну дисципліну, а з другого переліку (складається із переліку спецкурсів кожної з 54-х дисциплін ОП підготовки докторів філософії в КНУТШ) – 2 дисципліни. Тому перелік вибірових дисциплін для здобувача ОП Менеджмент обмежений тими, які наведені в ОП. Водночас, наприклад, Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ передбачено можливість вибору «навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти». За наявної ОП, де визначений чіткий перелік вибірових дисциплін, такий вибір неможливий. Проте, під час спілкування у фокус-групах з керівником науково-методичного центру організації навчального процесу виявлено, що Університету з попередніх акредитаційних експертиз інших ОП відомо про даний недолік і його буде усунено при удосконаленні ОП.

#### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.**

Під час реалізації ОП передбачено проведення асистентської педагогічної практики – в ОП загалом 10 кредитів ЄКТС, що є достатнім для здобуття відповідних компетентностей здобувачів вищої освіти, серед яких, наприклад: ЗК 7; ФК 3; ФК 4; ФК 8; ФК 9; ФК 12. Практична підготовка за ОП Менеджмент відповідає сучасним тенденціям розвитку професійної сфери діяльності доктора філософії за спеціальністю 073 Менеджмент. За результатами вивчення внутрішньої нормативної документації ЗВО, робочої програми практики, проведення співбесід з усіма групами стейкхолдерів підтверджено, що практична підготовка здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньої програми та здійснюється шляхом проходження ними асистентської практики в Університеті під керівництвом досвідчених науково-педагогічних працівників КНУТШ. Здобувачі підтвердили, що під час асистентської практики проводили лекції та семінарські заняття.

#### **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.**

ОП Менеджмент у достатній мірі спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) у межах вивчення обов'язкових освітніх компонентів «Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)», «Філософія науки та інновацій», «Система прикладних методів менеджменту», «Методологія та організація наукових економічних досліджень». Також формування соціальних навичок (soft skills) здійснюється через вибірову дисципліну «Універсальні (м'які) здібності "Soft Skills"» (англійською мовою), яку, як підтвердило спілкування зі здобувачами, вже четвертий рік поспіль обирає більшість аспірантів спеціальності 073 Менеджмент. Також навички soft skills здобувачі набувають поза межами освітнього процесу. Систематична організація та проведення науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів сприяють набуттю соціальних та комунікаційних навичок soft skills у здобувачів ОП. Водночас, здобувачі та роботодавці рекомендують посилити набуття навичок soft skills у межах освітніх компонентів ОП.

#### **7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).**

Професійний стандарт відсутній.

**8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.**

Рекомендована структура кредиту ЄКТС в Університеті для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у межах 15-25% аудиторних занять та 75-85% самостійної роботи. Встановлено, що співвіднесення обсягу окремих освітніх компонент ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою) зазначено у Положенні про організацію освітнього процесу у Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). У процесі вивчення ОП, навчального плану та робочих програм освітніх компонент підтверджено, що при реалізації ОП було дотримано дані вимоги. Наповнення 1 кредиту ECTS відповідає 30 годинам. В цілому, проаналізувавши навчальний план з ОП та з огляду на наповнення годин видами навчальної роботи, можна констатувати наявність збалансованості між аудиторною роботою та самостійною роботою здобувачів, зважаючи, що це третій (освітньо-науковий) рівень. Співвідношення обсягу окремих освітніх компонент є цілком логічним та обґрунтовується з точки зору кореляції бачення університетської спільноти із сучасними національними практиками. Під час спілкуванні з фокус-групами також підтверджено достатність аудиторних годин. Зокрема, завідувач кафедри іноземних мов відмітив, що до аспірантури за ОП Менеджмент приходять здобувачі з високим рівнем англійської мови, а тому, тієї кількості аудиторних занять, що передбачені навчальним планом їм цілком достатньо для формування мовних компетентностей.

**9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.**

Підготовка за дуальною формою не передбачена.

**Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.**

ОП збалансована, а перелік обов'язкових компонентів ОП відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент. Освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. ОП Менеджмент у достатній мірі спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) як у межах вивчення обов'язкових освітніх компонентів так і вибіркового. Частина освітніх компонент викладається англійською мовою.

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.**

Обмеженість процесу вільного вибору здобувачами освітніх компонент в ОП, що не дає змоги здобувача повністю реалізувати своє право вибору відповідно до «Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://bit.ly/2NzI7aH>) та які б доповнювали або допомагали у їх наукових дослідженнях за власною тематикою. Наведена в ОП (2018 р.) структурно-логічна схема не дозволяє зрозуміти послідовність вивчення окремих освітніх компонент, зокрема, місця та сутності асистентської педагогічної практики (ОК 5) у загальному навчальному процесі. Рекомендовано удосконалити процедуру вільного вибору освітніх компонентів. Необхідно переглянути перелік освітніх компонент під час удосконалення ОП (під час експертизи у процесі спілкування у фокус-групі з роботодавцями виявлено їхнє бажання розширити перелік як обов'язкових так і вибіркового компонентів. Зокрема, на думку роботодавців, необхідним є включення освітньої компоненти, яка була б спрямована на формування у здобувачів навичок розробки та управління проектами (у тому числі тими, які спрямовані на отримання зарубіжних грантів). Запропоновано вдосконалити практику інформування здобувачів щодо вільного вибору дисциплін (при аналізі результатів опитування аспірантів економічного факультету (<https://bit.ly/3i65Vkh>) виявлено, що 21,2% з них не були ознайомлені на початку навчання з можливістю та порядком формування індивідуальної освітньої траєкторії).

**Рівень відповідності Критерію 2.**

Рівень B

**Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.**



В цілому всі підкритерії Критерію 2 характеризуються загальною відповідністю, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Структура та зміст ОП дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

### **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:**

#### **1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.**

Загальні правила прийому до аспірантури КНУТШ оприлюднені на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3ib014k>). Окремо на сторінці відділу аспірантури та докторантури є інформація стосовно правил прийому до аспірантури (<https://bit.ly/3icT4Nw>). Також дана інформація розміщена на сторінці економічного факультету у розділі Наука (<https://bit.ly/3g1EhJ>). Окремо ЗВО розроблено Правила та процедури прикріплення ЗВО ступеня доктора філософії поза аспірантурою (ад'юнктурою) у КНУТШ (<https://bit.ly/3ggYm8X>)

#### **2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.**

У розділі 4 Правил прийому (<https://bit.ly/3ib014k>) описано порядок проведення вступних іспитів та конкурсного відбору здобувачів, де у п. 1 описано, що вступники до аспірантури складають іспити у такому порядку: додаткове фахове, іноземна мова, випробування зі спеціальності. У додатку 3 Правил подано Порядок нарахування додаткових балів для вступу на здобуття наукового ступеню Доктор філософії. Розділ 5 описує право на першочергове зарахування, а розділ 6 порядок зарахування на навчання. Стосовно додаткових фахових випробувань, зазначено п. 3 розділу 4 Правил прийому, також зазначено, що якщо вступнику за результатами вступного випробування «не зараховано» додаткове фахове вступне випробування, то він не допускається до здачі іспиту з іноземної мови. Також вступники подають при вступі дослідницьку компоненту, за яку нараховуються бали для вступу, вона є складовою вступного випробування за спеціальністю. Окремо на сайті економічного факультету викладено матеріали стосовно вступних випробувань до аспірантури (<https://bit.ly/387PZcI>) та матеріалів додаткового фахового вступного випробування (<https://bit.ly/2VriIUL>). За даною ОП немає здобувачів, що вступили з інших спеціальностей.

#### **3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Питання визнання результатів отриманих в інших ЗВО визнається відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/2VlJfHO>) у п. 23-26. Окремо дане питання висвітлено у розділі 2 п. 5 Порядку поновлення та переведення ЗВО у КНУТШ (<https://bit.ly/3g6pGGM>), у п. 11 Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2ZfpSwv>), у Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://bit.ly/2VlJfHO>). Під час опитування фокус-груп визнання результатів отриманих за результатами академічної мобільності або в інших ЗВО не було.

#### **4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

На сьогодні ЗВО документально (у вигляді Положення) не визнає результатів отриманих у неформальній освіті. Єдиним документом, що визнає ЗВО, як результат отримання такої освіти це є сертифікати з англійської мови. У правилах прийому до аспірантури розділ 4 п. 22 (<https://bit.ly/3ib014k>) зазначено, що здобувачі які мають сертифікат на рівні не нижче B2 звільняються від іспиту з англійської мови. Під час інтерв'ю з академічним персоналом та представниками окремих структурних підрозділів ЗВО вони підтвердили даний факт і зазначили, що позиція ЗВО, коли буде визнання на законодавчому рівні результатів отриманих у неформальній освіті, ЗВО прийме відповідні міри у даному напрямку.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.**

Наявність, окремих від загальних, Правил прийому до аспірантури, що враховують особливості самої ОП. Наявність публічного доступу до документів, що регулюють порядок визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.**

Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг здобувачам вищої освіти у системі неформального навчання.

### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень B

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.**

ОП має рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3. Перегляд питання визнання результатів отриманих у неформальній освіті у планах ЗВО. Враховуючи вагомість представлених фактів, ОП за відповідним критерієм 3 загалом відповідає, враховуючи недоліки що не є суттєвими.

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

#### **1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.**

Підготовка здобувачів в аспірантурі за ОП Менеджмент КНУТШ здійснюється за денною (очною) та заочною формами навчання, відповідно до ОП від 16.05.2016р. (<https://bit.ly/3g64HE4>), навчального плану від 07.06.2016 р. (<https://bit.ly/3iaovYI>), згідно Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). В освітньому процесі за даною ОП використовуються наступні методи навчання: аудиторне навчання (лекції, семінари, практичні заняття із розв'язування індивідуальних наукових завдань, лабораторні заняття, консультації); дослідно-наукова діяльність опрацювання статей у МНБД Scopus, WoS, написання і захист дисертації, виконання держбюджетних НДР, госпдоговірних тем, стажування тощо); асистентської педагогічної практики; дистанційного навчання, самостійної роботи (НД завдання, індивідуальні консультації викладачів, співробітників наукових установ, представників бізнес-сфери за темою дисертації). Форми і методи навчання та викладання докладно описані у робочих планах навчальних дисциплін (<https://bit.ly/2Z8O1Vi>), згідно з навчальним планом підготовки здобувачів за ОП та сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Також здобувачі освіти можуть вільно обирати теми для наукових досліджень, наукових проектів та дисертаційної роботи, в яких наукових конференціях і семінарах брати участь, також можуть проводити індивідуальні консультації з викладачами Університету та провідними фахівцями з інших ЗВО. ОП передбачає самостійне виконання навчальних завдань аспірантами, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання та здійснення самостійної роботи щодо пошуку та обробки інформації. Студентоцентроване навчання й викладання забезпечується системою організації навчального процесу з вільним вибором вибіркової складової, яка складає 12 ЄКТС (30%). Здобувачі можуть ознайомитись зі змістом РП навчальних дисциплін вільного вибору за посиланнями (<https://bit.ly/3dBiPU9> та <https://bit.ly/2YFfiju>). Під час зустрічі підтверджено, що здобувачі беруть участь в опитуванні щодо якості освітньої складової підготовки з метою запровадження заходів щодо коригування якості ПРН за відповідною формою (<https://bit.ly/2Aezawm>), результати якого оприлюднені на офіційному сайті Університету (<https://bit.ly/3i65Vkh>). Після проведення зустрічей з НПП, здобувачами та гарантом ОП, група експертів встановила, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

#### **2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).**

Вступник може ознайомитись з інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання за ОП, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих освітніх компонентів за посиланнями на сайті (<https://bit.ly/38iF8gp>, <https://bit.ly/386zU7b>, <https://bit.ly/38e4yLV>). Надалі здобувачі можуть ознайомитись з робочими навчальними планами окремих дисциплін, які розміщено на сайті Університету (<https://bit.ly/38iF8gp>) і містять інформацію про цілі, зміст, РН, форми контролю та розподіл часу і балів. Під час бесіди зі здобувачами, було з'ясовано, що навчання проводиться з використанням модульного середовища освітнього процесу (система

TRITON), ZOOM, Google Class та інших платформ на розсуд викладачів, де вони можуть якісно та безперервно забезпечити освітній процес. У той же час, експертною групою під час зустрічей зі здобувачами та НПП було з'ясовано, що здобувачі проінформовані про освітній процес завчасно отримують всю необхідну інформацію щодо окремих освітніх компонент від викладачів. Встановлено, що всі учасники освітнього процесу за ОП своєчасно отримують доступну та зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих навчальних дисциплін у формі робочих програм.

### **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.**

Наукова складова підготовки здобувачів за ОП передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення результатів у вигляді дисертації, згідно з Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (<https://bit.ly/2Ae6FTw>). Згідно з цим Положенням, здобувачі проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, який містить зміст, терміни виконання та обсяг наукових робіт і який є обов'язковою частиною індивідуального плану роботи здобувача ступеня доктора філософії. Також складовою підготовки аспірантів у ЗВО є підготовка та публікація наукових статей та участь у наукових конференціях. Під час зустрічей зі здобувачами та науковими керівниками експертною групою було з'ясовано, що здобувачі всіх років навчання представляють результати наукових робіт на наукових конференціях, у вигляді доповідей або статей, результати яких частково представлені у репозитарії Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича КНУТШ, також здобувачі разом з науковими керівниками періодично беруть участь у наукових проектах за тематикою дослідження. Експертній групі були надані індивідуальні плани наукової роботи здобувачів та підтверджено участь здобувачів ОП в міжнародних конференціях, стажуваннях, а також планування залучення здобувачів до міжнародних проектів, програм та грантів. Після зустрічей зі здобувачами, НПП, гарантом, науковими керівниками та адміністративним персоналом експертна група визнала, що ОП передбачає здобуття необхідних навичок та забезпечує можливості для здобувачів поєднувати навчання і дослідження під час реалізації ОП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, її цілей та відповідної спеціальності.

### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.**

Зміст освітніх компонент представлений у РНП дисциплін, які розробляються на термін дії навчального плану і переглядаються на засіданні кафедри. Під час зустрічей з гарантом та НПП було встановлено, що зміст освітніх компонент оновлюється на основі сучасних практик та досягнень у відповідній галузі. НПП також враховують свій досвід участі в міжнародних проектах та академічній мобільності під час оновлення РНПД. Зміст РНП дисциплін за ОП відповідає освітньо-науковому ступеню, компетентностям та РН ОП, узгоджується з кафедрою менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності. РНПД підготовки здобувачів ступеня доктора філософії розміщено на сайті Університету (<https://bit.ly/2YFfiju>, <https://bit.ly/38iF8gp>). Зміни до РНПД, які стосуються уточнень системи контролю та оцінювання знань, планів семінарських занять, тематики індивідуальних завдань, переліку літератури, вносяться щорічно до початку нового навчального року і затверджуються на засіданні кафедри протоколом засідання. Експертна група підтверджує, що зміст РНПД оновлюється НПП на основі власних наукових досягнень, сучасних практик та досвіду участі у міжнародній науковій діяльності у галузі менеджменту.

### **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.**

Навчання, викладання та наукові дослідження за ОП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, про що зазначено у Стратегічному плані розвитку КНУТШ (<https://bit.ly/3icByJg>), що забезпечує можливості для інтеграції здобувачів за ОП Менеджмент в міжнародну академічну спільноту, зокрема через закордонні стажування в ЗВО-партнерах, виступи у міжнародних конференціях, публікації в іноземних виданнях (Association 1901 "SEPIKE", колективні монографії), програми (Higher Education Entrepreneurship Program CREATIVE SPARK by British Council, National Centre for Creative Entrepreneurship Development in Ukraine (NCCE Ukr)), гранти (COSME-EEN-SGA, Specific Grant agreement), конкурси, участь у спільних дослідницьких проектах тощо. До ОП включено цілу низку курсів, які формують навички професійного спілкування на міжнародному рівні: «English academic writing», «Soft Skills» та ін. Аспіранти, співробітників та викладачів за ОП можуть брати участь у стипендіальних програмах: м. Фулбрайта (США), DAAD (Німецька служба академічних обмінів), (<https://bit.ly/3eAAZxj>) академічної мобільності: грантової програми ЄС Еразмус +, зокрема за напрямом KA1 – навчальна мобільність, «MEVLANA» (запроваджена Радою вищої освіти Турецької Республіки), SAM (фінанується Британською Радою та Європейським Союзом), державні стипендії на навчання у будь-якому університеті Сербії (за кошти державного бюджету Сербії) тощо (<https://bit.ly/2ND9ws1>). Однак прикладів участі здобувачів в програмах мобільності мало, проте активна міжнародна мобільність НПП, що залучені до реалізації ОП підтверджена відповідними сертифікатами (<https://bit.ly/2Vkem1N>). НПП та здобувачі беруть активну участь у різних наукових міжнародних заходах, публікують результати своїх наукових досліджень у журналах, які індексуються в Scopus, Web of Science, інших міжнародних професійних виданнях (<https://bit.ly/2VncPb2>, <https://bit.ly/2Afb2oE>). Наукові керівники під час зустрічі з експертною групою підтвердили, що залучають аспірантів у наукові проекти та представляють наукові

результати на міжнародних конференціях або у міжнародних фахових журналах. Важливим аспектом інтернаціоналізації ОП є те, що на ній навчається іноземець з Алжиру. Під час зустрічей з НПП, аспірантами, науковими керівниками, представниками структурних підрозділів групою експертів визнано, що навчання, викладання та наукова діяльність пов'язані з стратегічними орієнтирами інтернаціоналізації діяльності ЗВО та кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.**

Форми та методи навчання і викладання за ОП загалом та окремими ОК відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Аспіранти та НПП активно залучаються до наукової діяльності та міжнародної співпраці. Відбувається постійне оновлення РНПД на основі наукових досягнень, як власне НПП, так і світової наукової спільноти.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.**

Доцільним є підвищення рівня інтернаціоналізації наукової діяльності ЗВО через заохочення більшої кількості аспірантів до участі в академічній мобільності, як внутрішній, так і міжнародній, а також до участі в програмах за двостороннім обміном та програмах міжнародного стажування.

#### **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.**

Загалом форми та методи навчання і викладання відповідають належному рівню для досягнення заявлених РН за ОП Менеджмент в цілому та за окремими ОК. Здобувачам вчасно і доступно надається вся необхідна інформація щодо освітніх компонент за ОП. ОП дозволяє поєднувати навчання та наукові дослідження, НПП щорічно оновлюють зміст освітніх компонент, а більшість наукових досліджень пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО та кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності. ОП Менеджмент та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

#### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Оцінювання результатів навчання отриманих за освітньою складовою програми Доктор філософії у КНУТШ здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу у розділі 7 (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). Окрім цього, критерії оцінювання здобувачів вищої освіти представлені у робочих програмах дисциплін, які розміщені на сторінці економічного факультету (<https://bit.ly/2Z8O1Vi>) та окремо на сторінці Відділу аспірантури і докторантури. У спілкуванні із здобувачами, було з'ясовано, що вони знайомі із критеріями оцінювання, їх викладач повідомляє особисто на першому занятті, також окремо розсилає на пошту критерії, щодо оцінювання окремих видів робіт і загалом по дисципліні.

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).**

Стандарт за даною ОП не затверджено. Форма атестації здобувачів освіти третього рівня вищої освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу (п. 8.4.4, п. 8.4.8, 8.4.13) (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). У КНУТШ для ступеня доктор філософії передбачено такі форми підсумкової форми атестації: комплексний підсумковий іспит зі спеціальності (п. 8.4.8) та публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації (п. 8.4.13). На сторінці

економічного факультету розміщено програми комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності (<https://bit.ly/31ubaEN>). На сторінці Науково-консультаційного центру КНУТШ розміщена інформація стосовно порядку підготовки до захисту дисертаційних досліджень та атестації докторів філософії (<https://bit.ly/389JJ45>) та репозитарію робіт, що виносяться на захист та вже захищені (<https://bit.ly/3i3d8BP>) Щодо популяризації нових вимог до підготовки докторів філософії проводиться «Абетка аспіранта» науково-консультаційним центром. У спілкуванні із здобувачами останніх курсів, було з'ясовано, що процедуру виходу на захист вони ще не уточнювали. За ОП 2016 року було передбачено отримання педагогічної кваліфікації здобувачами. За даним питанням адміністрацією було надано наступне пояснення, що потреби у можливості реалізації даної норми не виникло, тому були внесені відповідні зміни до навчального плану та ОП у 2018 році.

**3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачам вищої освіти повідомляється на початку навчального семестру в усній формі НПП, особисто на електронну пошту та через інші засоби комунікації. У відкритому доступі на сайті ЗВО є Положення про організацію освітнього процесу (розділ 7) (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). Розклад занять розміщено на сторінці економічного факультету (<https://bit.ly/2VnfO3e>). За результатами спілкування з фокус-групами, визначено, що найактивніша комунікація «здобувач-викладач» була через Google Class, (можна було скористатися навчально-методичним матеріалом, побачити критерії оцінювання), електронну пошту та Zoom meetings. Також централізовано використовується програма TRITON Student, де здобувачі можуть побачити свої результати навчання. Щодо виникнення конфліктних ситуацій у ЗВО існує Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<https://bit.ly/2ZbC7Ku>). Під час спілкування з фокус-групами з'ясовано, що конфліктних ситуацій за даною ОП не було, але здобувачі обізнані в процедурі звернення у випадку таких ситуацій, а НПП та адміністрація завжди відкриті до спілкування у даному напрямку.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.**

У КНУТШ розміщено на сайті Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у КНУТШ (<https://bit.ly/3i92gCw>). Окрема ЗВО надав підтверджуючі документи стосовно того, що система перевірки на плагіат проводиться серед робіт здобувачів і підтверджуючий договір про співпрацю з Unicheck (<https://bit.ly/3i3e6xX>). Щодо популяризації заходів про академічну доброчесність, фокус-групи під час спілкування підтвердили, що їх проводять, але не уточнювали які саме, окрім того, що окремою темою дисципліни «Методологія і організація наукових економічних досліджень» передбачено тему «Проблеми розвитку сучасної науки. Принципи академічної доброчесності».

**Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.**

Наявність у відкритому доступі робочих програм дисциплін, матеріалів підсумкової атестації. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Існування технологічних процедур для перевірки наукових робіт на унікальність. Існування репозитарію дисертаційних робіт.

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.**

Відсутні

**Рівень відповідності Критерію 5.**

Рівень А

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.**

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 та 5.4. На ОП визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для аспірантів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів. У ЗВО наявні процедури та механізми забезпечення, дотримання академічної доброчесності, а також інструменти протидії її порушенням. Враховуючи факти та її представлену наповненість, ОП загалом відповідає Критерію 5.

## **Критерій 6. Людські ресурси:**

### **1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Аналіз інформації щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів здійснений на підставі перевірки інформації, наданої у Відомостях самооцінювання ОП, інформації про кадровий склад викладачів, наданої гарантом ОП. Додатковим джерелом інформації слугували дані, отримані під час зустрічей з керівництвом Університету, науково-педагогічними працівниками, а також інформація з веб-сторінки Університету та відкритих джерел. До підготовки здобувачів за ОП Менеджмент залучено 6 НПП. Аналіз відповідності академічної кваліфікації НПП дисциплінам, які вони викладають, показав, що серед задіяних на ОП Менеджмент три викладачі мають науковий ступінь доктора наук, а 3 – кандидати наук. Експертами підтверджено, що згідно інформації в табл. 2 повну відповідність рівня академічної та професійної кваліфікації дисциплінам, що викладають мають: д.е.н., проф. Старостіна А.О., має вчене звання та науковий ступінь за профілем ОП, відповідає 13 пунктам наукової активності викладача за профілем ОП та дисциплін, що викладає; д.ф.н., доц. Львіна Г.В. – відповідає 5 пунктам наукової активності, які корелюються з дисциплінами, що вона викладає; д.ф.н., доц. Сайтарлі І.А. має науковий ступінь за профілем ОП та 8 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОП; к.ф.н., доц. Петровський М.В. – забезпечує 5 пунктів наукової активності, що відповідають дисциплінам, які він викладає за профілем ОП; к.ф.н., доц. Іщенко О.М. має науковий ступінь за профілем ОП та 4 підтверджених пунктів наукової активності викладача, к.е.н., доц. Кухта П.В. має науковий ступінь за профілем ОП та 7 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОП. Також академічна кваліфікація НПП підтверджена наявністю наукових публікацій за напрямом дисциплін навчального плану. Професійна кваліфікація НПП забезпечується проходженням стажувань, які впродовж останніх 5 років пройшли всі задіяні на ОП науково-педагогічні працівники. Слід відмітити, що деякі НПП, задіяні на ОП, проходили стажування за кордоном або в іноземних установах. Зокрема, Старостіна А.О. упродовж останніх 5 років пройшла стажування у: 1) Академічному товаристві Міхала Балудянського (Словаччина) з інноваційних методів та підходів в освіті (32 год.), м. Братислава, 15-18.03.2016 р. Сертифікат №41-03/16; 2) British Council Ukraine, Оксфордський Університет. 11-15.01.2016 м. Київ. Academic Teaching Excellence – English as the Medium of Instruction Course. Сертифікат б/н.; 3) 11-15.01.2016 р. м. Київ. Academic Teaching Excellence – English as the Medium of Instruction Course. Сертифікат б/н. Позитивним є той факт, що тематика стажувань НПП співвідноситься з освітніми компонентами, які викладаються на ОП. Враховуючи вищезазначене, ЕГ підтверджує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, повністю забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

### **2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.**

Процедура конкурсного добору викладачів ОП регламентується «Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://bit.ly/3i7v3qU>). Інформація про дату та місце засідання Вченої ради КНУТШ щодо обрання претендентів на посади професора кафедри оголошується на офіційному веб-сайті КНУТШ (<https://bit.ly/2NyNYwD>), посади доцента кафедри оголошується на офіційному веб-сайті факультету (<https://bit.ly/2NEoXjC>). Під час спілкування з начальником відділу кадрів підтверджено, що в Університеті дотримуються всіх визначених процедур. При конкурсному відборі також враховується рівень професіоналізму та викладацької майстерності претендентів (зокрема, через надання можливості претендентам провести лекцію або презентувати своє наукове дослідження). Аналіз нормативних документів Університету, сайту Університету та спілкування з фокус-групами дає змогу стверджувати, що процедури конкурсного добору викладачів в Університеті є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.**

Залучення роботодавців до організації освітнього процесу відбувається постійно, проте не систематично. У процесі спілкування з НПП та роботодавцями виявлено, що основою перешкодою є зайнятість роботодавців, що є об'єктивною причиною. Водночас, роботодавці беруть активну участь у рецензуванні ОП, консультують щодо змін у ОП та навчальному плані. Зокрема, під час реалізації ОП до її оцінки залучалися як вітчизняні так і іноземні роботодавці (ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАНУ; ф-т менеджменту Варшавського університету; ПАТ «Інститут титану», ТОВ «Регіональна газова компанія»). Така співпраця була підтверджена роботодавцями під час спілкування у фокус-групі.

#### **4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.**

Університет активно залучає до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків. У процесі співбесід з'ясовано, що на кафедрі існує практика залучення професіоналів-практиків для проведення занять у межах окремих дисциплін протягом семестру, наприклад із навчальної дисципліни «Методи стратегічного управління» – д.е.н., проф., Залізко Василь Дмитрович (директор ТОВ «Міжнародний інноваційний центр»), к.е.н. Чорний Антон Валерійович (директор ТОВ «Гоу Айтї»). Також у процесі співбесід з роботодавцями виявлено, що до аудиторних занять постійно залучається к.е.н. Чулак Олександр Вікторович (менеджер з глобального розвитку бізнесу ПАТ «Інститут титану»).

#### **5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.**

Професійний розвиток викладачів Університету забезпечується через широке коло заходів. В Університеті запроваджено системні заходи щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Створено Інститут післядипломної освіти КНУТШ (<https://bit.ly/31kuiF3>), завданням якого є підвищення кваліфікації та перепідготовка викладачів ЗВО. У ЗВО належним чином побудована система підготовки наукових кадрів. В Університеті створені широкі можливості для участі НПП у різноманітних грантових програмах, які направлені на професійний розвиток викладачів. Зокрема, під час акредитаційної експертизи було отримано інформацію, що НПП, які задіяні на ОП, будуть брати участь у програмі «National Centre for Creative Entrepreneurship Development». Окрім цього, Університет сприяє професійному розвитку викладачів через заохочення до: 1) підготовки статей у фахових виданнях та у виданнях, включених до МНБД; 2) написання підручників, посібників, монографій, методичних матеріалів; 3) участь у міжнародних конференціях; проходження стажування і підвищення кваліфікації (наприклад проф. Жилінська О.І., доц. Кухта П.В. та ін.); 4) керування написанням дисертацій тощо.

#### **6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.**

В Університеті передбачено низку заходів матеріального і нематеріального характеру. Під час спілкування з керівництвом та НПП з'ясовано, що в Університеті практикують квартальне преміювання викладачів за публікаційну активність. Також застосовуються заходи нематеріального заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері: 1. Грамоти і подяки ректора КНУТШ, які мають такі ступені: Подяка, Персональна подяка Ректора, Грамота (заохочуються співробітники, які мають стаж роботи в Університеті не менше 3 років); Почесна грамота (заохочуються співробітники, які мають стаж роботи в університеті не менше 5 років); Відзнака Вченої ради (нагороджуються наукові і науково-педагогічні працівники КНУТШ, які мають стаж роботи в університеті не менше 25 років і значні особисті заслуги перед КНУТШ у галузі наукової, науково-технічної і педагогічної діяльності). 2. Грамоти декана економічного факультету КНУТШ. 3. Щорічно в університеті відзначається «Кращий викладач року». 4. За досягнення у науковій та педагогічній діяльності викладачі можуть отримати державні нагороди, звання, грамоти і подяки МОН України. Крім заходів матеріального та нематеріального стимулювання, Університет систематично проводить заходи (курси, семінари, круглі столи тощо), які направлені на розвиток викладацької майстерності. Зокрема, в Університеті систематично проводять навчання для гарантів ОНП. Науково-педагогічні працівники проінформовані про підходи до стимулювання та задоволені функціонуванням чинної системи.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.**

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, повністю забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Університет активно залучає роботодавців до реалізації освітнього процесу. В Університеті побудована чітка система підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників, а також підготовки наукових кадрів. Передбачені можливості матеріального та нематеріального стимулювання викладачів.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.**

Доцільним є публічне оприлюднення на сайті Університету результатів рейтингу діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів, а також здобувачів вищої освіти, що у свою чергу забезпечить транспарентність інформації та сприятиме підвищенню мотивації всіх сфер діяльності зазначених груп стейкхолдерів. Активізувати наукову діяльність НПП щодо підвищення їх наукового ступеню, що у свою чергу буде підтвердженням дослідницько-інноваційної спрямованості ЗВО в цілому та ОП зокрема.

### **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень А

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.**

У цілому якісний склад НПП, задіяних на ОП, відповідає належному рівню академічної та професійної кваліфікації, беззаперечним є активний рівень залученості роботодавців до освітнього процесу, система професійного розвитку забезпечує досягнення цілей та ПРН. ОП в контексті Критерію 6 повністю відповідає вимогам, недоліки відсутні.

### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

#### **1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Членам ЕГ була надана відео-презентація стосовно матеріально-технічного забезпечення навчального та наукового освітнього середовища. В університеті створено потужну матеріально-технічну базу, яка дозволяє в повному обсязі організувати навчальний та позанавчальний процес здобувачів (<https://bit.ly/389OhaF>). Матеріально-технічне забезпечення для здобувачів за даною ОП на досить високому рівні: у навчальних аудиторіях є мультимедійне обладнання, демонстраційні дошки, проектори, комп'ютерна техніка. Для навчального процесу за даною ОП використовуються навчальні аудиторії 905, 908, 909, 1008, 1010, комп'ютерні лабораторії на 5 поверсі навчального корпусу Економічного факультету. Окремо є ауд. 101 на приблизно 100 осіб для проведення семінарів, тренінгів. Захист дисертацій економічного факультету в основному проводиться в аудиторії 203. Більшість аудиторій обладнані мультимедійними пристроями та демонстраційними дошками. Університет має розвинену соціальну інфраструктуру, до якої, зокрема, входять і гуртожитки для аспірантів, спортивні споруди, басейн і стадіон. Інформація стосовно гуртожитків, порядку поселення та інша інформація розміщена на сторінці структурного підрозділу Університету «Студмістечко» (<https://bit.ly/3i9EGW8>). Приміщення на вході в навчальний корпус обладнано пандусом, на вході в гуртожитки є черговий із студентського самоврядування, для допомоги здобувачам з особливими потребами. Але під час спілкування, було з'ясовано, що за даною ОП таких студентів немає, і, загалом, в Університеті такий контингент дуже невеликий. При ЗВО діє Бібліотека ім. М. Максимовича (<https://bit.ly/2NDthjc>). Також було зазначено гарантом ОП, що бібліотека є і окремо на економічному факультеті.

#### **2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.**

У КНУТШ окреслено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, що працюють і навчаються в ЗВО, якими вони мають керуватись у своїй діяльності. Документом, який регулює ці процеси є Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/2ZfhGwi>). На підставі огляду матеріально-технічної бази ЗВО, проведення зустрічей зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, НПП, представниками допоміжних сервісних підрозділів було встановлено, що викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до мережі Інтернет з будь-якої точки ЗВО та до таких елементів інфраструктури, як спортивна зала, бібліотека, комп'ютерні аудиторії, які необхідні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП Менеджмент. Здобувачі та викладачі мають вільний доступ до наукової та навчальної літератури в бібліотеці в паперовій та електронній формі для підготовки до лекційних, практичних та семінарських занять та проведення необхідних досліджень. У бібліотеці простежується високий показник затребуваності навчально-методичної літератури здобувачами та викладачами, виданої у видавництві ЗВО. Бібліотека має доступ до МНБД Scopus, WoS, Springer Nature та ін. Під час бесіди з директором бібліотеки експертною групою було встановлено, що оновлення бібліотечного фонду науковими, та навчально-методичними матеріалами у паперовому вигляді відбувається систематично і у повному обсязі. Також підтверджено безоплатний доступ до відкритої наукової інформації, у т.ч. з використанням технологій, що



враховують обмеження життєдіяльності через стан здоров'я; наукове консультування щодо дослідження; користування освітньо-побутовою базою Університету; участь у НДР (на підставі укладених в Університеті угод, реалізації наукових проєктів з державним та госпдогвірним фінансуванням), конференціях, симпозіумах, конкурсах; участь у заходах з освітньо-наукової та громадської діяльності, обговоренні питань з удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, академічної мобільності. Здобувачі засвідчили, що вони отримують безоплатний доступ до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання за ОП. У спілкуванні з фокус-групами, з'ясовано, що в усіх гуртожитках є доступ до мережі Інтернет, але він не безкоштовний та його плата невелика.

### **3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.**

На підставі огляду матеріально-технічної бази ЗВО, проведення зустрічей зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, НПП, представниками допоміжних сервісних підрозділів було встановлено, що викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до мережі Інтернет з будь-якої точки ЗВО та до таких елементів інфраструктури, як спортивна зала, бібліотека, комп'ютерні аудиторії, які необхідні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП Менеджмент. На підставі відео огляду приміщень, виділених для функціонування відповідних служб, кафедри, навчальних аудиторій, лекційних аудиторій кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності, ознайомлення із Стратегічним планом розвитку КНУТШ до 2025 р. (<https://bit.ly/3icByJg>) зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В Університеті дотримуються норм безпеки праці та пожежної безпеки, проводяться інструктування працівників та здобувачів, заходи щодо надання першої домедичної допомоги, здорового способу життя. Є дотримання не тільки санітарних норм та охорона публічного порядку, але також й психічного здоров'я (Психологічна служба КНУТШ). Після проведених бесід зі здобувачами та представниками студентської ради встановлено, що для них створено умови отримання психологічної допомоги всіма учасниками навчально-виховного процесу в Університеті. Проте особистих звернень із контингенту здобувачів не було. На базі Університету функціонує Університетська клініка КНУТШ (<https://bit.ly/38b8wVF>), що є закладом охорони здоров'я та його лікувально-навчально-науковим структурним підрозділом, який надає первинну, вторинну, а в подальшому третинну медичну допомогу працівникам Університету та населенню. КНУТШ має Студентське містечко (<https://bit.ly/3i9EGW8>), яке розташовано поряд із навчальними корпусами. Умови проживання у гуртожитках відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Гуртожитки мають гарні умови для проживання, для аспірантів є гуртожитки сімейного типу. Окремим дієвим органом є студентське самоврядування ЗВО (<https://bit.ly/2YGQUh7>), яке приймає активну участь в організації комфортних умов перебування здобувачів як в навчальних корпусах так і в гуртожитках. Також, у навчальному корпусі Економічного факультету, де проходить навчання за даною ОП є ідальня, фото підтвердження було надано при відео-презентації.

### **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.**

Експертна група переконалася під час зустрічі зі здобувачами освіти, що КНУТШ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Освітня підтримка надана здобувачам денної та заочної форми навчання усіх економічних спеціальностей через доступ до електронної платформи TRITON, де розміщені навчальні матеріали. Всім здобувачам надаються персональні логіни і паролі доступу до платформи, які є обов'язковими. Для створення індивідуальної траєкторії навчання впроваджено систему дистанційного навчання та онлайн-супроводу самостійної роботи. В особистому кабінеті можна переглядати матеріали за освітніми компонентами, виконувати домашні (контрольні) завдання, отримувати консультацію. Консультативна підтримка щодо вивчення навчальних дисциплін відбувається відповідно до графіку консультацій. Здобувачі під час зустрічі підтвердили, що вони долучені до системи TRITON, в якій самостійно опрацьовують матеріали навчальних дисциплін, а також додатково працюють на інших освітньо-навчальних платформах, індивідуально запропонованих викладачами. Створення морально-психологічних і організаційних умов для студентів відбувається через анонімне моніторингове опитування (UNIDOS (Університетське ДОслідження) (<https://bit.ly/3eHZcuL>) та окремо Економічним факультетом (<https://bit.ly/3i65Vkh>) як засобу визначення думки щодо якості освітнього та наукового процесу, важливих моментів процесу навчання, проблем для їх врахування та покращення якості освітньо-наукового процесу. За результатами опитувань, здобувачі, у цілому, задоволені наявною організаційно-інформаційною підтримкою. Соціальна підтримка здобувачів забезпечується соціальною інфраструктурою Університету – функціонує 20 гуртожитків; секції з різних видів спорту, басейн. Під час бесіди з представниками студентського самоврядування ЗВО (<https://bit.ly/2YGQUh7>) підтверджено, що здобувачам надаються: екскурсії з частковою оплатою, подарунки для дітей здобувачів, безкоштовні культурні заходи, матеріальна допомога. Консультативну підтримку здобувачі при потребі отримують в юридичному відділі університету, відділі працевлаштування, в Університетській клініці та в Психологічній службі КНУТШ. Експертній групі надали результати моніторингу оцінювання щодо задоволення здобувачів ОП Менеджмент освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою (<https://bit.ly/3eHZcuL>, <https://bit.ly/3i65Vkh>). Після опрацювання відповідних документів та зустрічі зі здобувачами, група експертів переконалась, що учасники освітнього процесу цілком задоволені підтримкою ЗВО.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.**

Умови для навчання осіб з особливими потребами регулюються Положенням про організацію освітнього процесу передбачено можливість індивідуального навчання у ЗВО, де у п. 12.3.8 передбачено можливість індивідуального навчання у ЗВО (<https://bit.ly/2ZfpSwv>) та зазначено, що Університет забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. іноземним громадянам і здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні. Також у додатку 2.5 Правил прийому до університету прописана дана категорія осіб (<https://bit.ly/2ZfpSwv>). За результатами ознайомлення з матеріально-технічною базою встановлено, що КНУТШ має всі умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (пандуси, ліфти, місця в туалетах та інше) (<https://bit.ly/zeHJXSI>). Під час зустрічі експертної групи зі здобувачами та представниками студентського самоврядування підтверджено реалізацію порядку супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на території ЗВО для забезпечення двох процесів: індивідуальний супровід людей з особливими потребами в освітніх закладах; системний супровід для профілактики або корекції проблеми, характерної не для однієї людини, а для системи загалом. У кожному корпусі КНУТШ на вахті є чергова особа із представників студентського самоврядування для супроводу осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Чергова особа допомагає вирішити питання, з якими особа з обмеженими фізичними можливостями може звернутись до ЗВО. По завершенню відвідування чергова особа допомагає дістатись виходу з навчальних корпусів та впевнитись, що відвідувачам надано транспортні засоби. Також особи з особливими потребами спілкуються з викладачами через освітню систему TRITON, чи створюють собі індивідуальний графік навчання, який дозволяє планувати реалізацію прав на освіту через можливість додаткових консультацій з дисциплін у зручний час та звітування результатів у зручній формі. В КНУТШ зараз немає здобувачів за ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти з особливими освітніми потребами, але в ЗВО створено всі умови для них.

## **6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.**

Порядком про вирішення конфліктних ситуацій передбачене право здобувачів на звернення та вирішення таких ситуацій (<https://bit.ly/2BaE8Pj>) та Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/2ZfhGwi>). Після розмови з фокус-групами експертами з'ясовано, що фактів щодо виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією тощо на даний час не було зафіксовано. Однак, здобувачі за ОП поінформовані, яким чином діяти і куди слід звертатися у разі виникнення подібних ситуацій. Проте, в першу чергу вони звертаються до наукового керівника та завідувача кафедрою менеджменту інноваційних та інвестиційної діяльності. Окремо на сторінці економічного факультету є закладка зворотній зв'язок (<https://bit.ly/2CQz3KM>), а також декан факультету заповнила, що факультет завжди відкритий до спілкування із здобувачами. Разом з тим, для здобувачів КНУТШ діє Психологічна служба.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.**

В КНУТШ створені всі умови для комфортного та безпечного навчання здобувачів вищої освіти. Інформаційне забезпечення є доступним для академічного персоналу, адміністрації та здобувачів освіти в достатній кількості. Наявні умови для забезпечення навчання осіб з особливими освітніми потребами. Наявна та доступна інфраструктура, необхідна для забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, бібліотека, спортивний комплекс, високий рівень забезпеченості комп'ютерними класами, мультимедійними засобами) допомагає здобувачам розвиватися та поглиблювати свої теоретичні знання вже на практиці здійснення наукових досліджень. Також підтверджено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до бібліотечного фонду, до мережі Інтернет, різних спортивних секцій. На ОП Менеджмент не виникало задокументованих конфліктних ситуацій, викладачі йдуть на зустріч здобувачам та зазвичай врегульовують конфліктні ситуації на початковій стадії.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.**

Відсутні

#### **Рівень відповідності Критерію 7.**

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.**

ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями критерію 7. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо повної відповідності ОП Критерію 7.

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

### **1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.**

КНУТШ дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/38beu9a>); Наказу ректора від 05.03.2018 р. за №158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (<https://bit.ly/2CQ99bD>); Наказу ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (<https://bit.ly/2Vteqw9> (з додатками)); Наказу ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» від 08.07.2019 р. за №601-32, (<https://bit.ly/2ZkYdtU>); Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3gOPLqy>). Під час роботи у фокус-групах з академічним та адміністративним персоналом, здобувачами, роботодавцями та студентським самоврядуванням було встановлено, що в Університеті проводяться консультації з усіма стейкхолдерами. Водночас, слід відзначити, що більш активніше залучаються до процесу розробки та вдосконалення ОП роботодавці. У самоаналізі Університетом було надано ОП 2016 р. та ОП 2018 р. Аналіз ЕГ даних ОП виявив, що перегляд ОП Менеджмент у 2018 р. мав на меті лише приведення оформлення ОП у відповідність відповідно до прийнятих положень в Університеті. У процесі співбесід у фокус-групах Гарант ОП та керівництво Університету відзначило, що вважають за доцільне вносити конкретні зміни до ОП після першого випуску здобувачів вищої освіти на основі рекомендацій ЕГ та членів ГЕР. Тому фактично ОП Менеджмент після її затвердження у 2016 р. в Університеті не переглядалась. Водночас, ЕГ у процесі співбесід з'ясувала про наявність у стейкхолдерів уже сформованих побажань та рекомендацій щодо удосконалення ОП Менеджмент, які можливо було врахувати до проведення акредитаційної експертизи ОП. Також ЕГ не знайшла на офіційному сайті Університету та факультету проекти ОП, які оприлюдненні для обговорення.

### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

На рівні Університету здобувачі включені до складу вчених рад Університету та факультету, на засіданнях яких проходять обговорення, схвалення, затвердження освітніх програм та змін до них, обговорення процедур забезпечення якості освіти, в тому числі, за ОП. Під час спілкування з радою студентського самоврядування цей факт був підтверджений. В Університеті започатковано систему збору та опрацювання інформації щодо удосконалення ОП (бесіди, опитування, відгуки, анкетування). ОП започаткована в 2016 році, тому здійснюється робота щодо збирання відгуків здобувачів вищої освіти за цією програмою та інших зацікавлених осіб. Наразі опитування аспірантів щодо якості конкретних ОНП та якості роботи науково-педагогічних працівників, які викладають ці програми, здійснюється за ініціативою чи разовою потребою. Водночас в Університеті з 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування UNIDOS (Університетське ДОслідження), що виконується в межах навчальної практики студентів факультету один або два рази на рік. Дані опитування присвячені дослідженню різних сфер студентського життя. В Університеті окремо діє Наукове товариство студентів та аспірантів (<https://bit.ly/2NB0N9I>) та Рада молодих вчених КНУТШ, але інформація на сторінці економічного факультету стосовно діяльності Ради відсутня (<https://bit.ly/2BNbGmt>), хоча є окрема сторінка про діяльність Ради (<https://bit.ly/3g6giTn>). Діяльність Ради молодих вчених регулюється Положенням про раду молодих вчених (<https://bit.ly/2NPv5pH>). Представників у Раді молодих вчених за даною ОП немає. У процесі аналізу сайту ЗВО та співбесід з керівником сектору моніторингу якості освіти встановлено, що наразі процес опитування здобувачів в Університеті щодо якості конкретних ОП лише розробляється та не носить систематичний характер. ЕГ встановлено, що думка здобувачів ОП береться до уваги під час розробки або перегляду ОП, проте здобувачі ОП не включені до груп по розробці або удосконаленню ОП. До групи по розробці ОП Менеджмент, яка представлена для акредитаційної експертизи включено лише науково-педагогічні працівники КНУТШ.

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

Під час опитування фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що їх активно залучають до процесу рецензування ОП Менеджмент. Роботодавці відзначають, що їх пропозиції та рекомендації беруться до уваги при розробці та вдосконаленні ОП Менеджмент. У межах забезпечення якості ОП Університету залучає таких роботодавців: ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г.М. Доброва НАН України», ТОВ «Гоу Айти», ТОВ «Байєрсдорф Україна», ПАТ «Інститут титану», Національний центр підготовки банківських працівників України. Водночас, роботодавці відсутні у робочій групі по розробці ОП Менеджмент.

### **4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.**

Під час спілкування з різними фокус-групами виявлено, що практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників на рівні Університету не проводиться. У майбутньому в Університеті передбачається: розгорнути централізовані ресурси для створення і постійної підтримки електронних банків випускників на факультетах та в Інститутах КНУТШ; створення асоціації випускників університету та Інтернет-сторінок випускників на відповідних ресурсах університету. Під час спілкування з НПП з'ясовано, що на кафедрі менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності відслідковують інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Під час співбесіди зі здобувачами виявлено, що, здебільшого, інформацію щодо їх кар'єрного шляху має науковий керівник. ЗВО та кафедра рекомендовано удосконалити практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.**

Під час спілкування у фокус-групах з'ясовано, що в Університеті існує система забезпечення якості освіти, яка вчасно реагує на виявлені недоліки в ОП або в освітній діяльності з реалізації ОП. Таке реагування відбувається як на рівні кафедр менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності та Гаранта ОП, так і на рівні економічного факультету та Університету. Реалізація заходів щодо забезпечення моніторингу внутрішніх показників якості освітньої діяльності на рівні кафедр менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності передбачає контроль діяльності НПП, слухання, обговорення та прийняття рішень на засіданнях кафедр, на рівні факультету передбачає контроль діяльності кафедр, слухання, обговорення питань та прийняття рішень на засіданні вченої ради факультету щодо затвердження основних нормативних документів із реалізації ОП, на рівні ЗВО – моніторинг щодо виконання прийнятих рішень проводить Науково-методичний центр організації навчального процесу спільно з відділом підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів. Водночас, ЕГ звертає увагу Університету на те, що необхідно удосконалити координацію заходів щодо моніторингу якості освітніх програм та освітньої діяльності на рівні Університету. Зокрема, через розширення функціональний обов'язків сектору моніторингу якості освіти.

### **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

За результатами проведених зустрічей та вибіркового опитувань встановлено, що в Університеті наявна системна робота щодо опрацювання результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Інформація стосовно акредитацій освітніх програм, що здійснювалися у НАЗЯВО протягом 2019-2020 н.р. аналізуються сектором моніторингу якості освіти. Отримані результати та рекомендації доносяться як керівництву Університету так і безпосередньо факультетам та кафедрам, де реалізуються ОП. Також сектор моніторингу якості освіти інформує про результати акредитаційних експертиз гарантів ОП. Під час співбесіди з керівником сектору якості освіти встановлено, що певна частина рекомендацій, яка була надана Університету під час акредитаційних експертиз інших ОП, вже будуть враховані під час перегляду ОП.

### **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.**

В академічній спільноті ЗВО проводиться систематична робота по формуванню культури якості: приділяється постійна увага модернізації ОП та освітніх компонент з урахуванням потреб стейкхолдерів, тенденціям розвитку галузей знань та ринку праці; культивується професіоналізм та творча ініціатива НПП; вдосконалюється матеріально-технічна база навчального процесу. В ЗВО популяризується академічна доброчесність. Під час співбесід

зі здобувачами та представником бібліотеки виявлено, що в ЗВО систематично проводиться перевірка на плагіат наукових робіт як здобувачів так і НПП. Для цього укладена угода з компанією Unichek. В Університеті існує Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/2ZfhGwi>). Під час співбесіди з академічним персоналом виявлено, що НПП кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності зацікавлені та вмотивовані до подальшого розвитку ОП та освітньої діяльності.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.**

Існування чітких процедур щодо оновлення ОП. Існування нормативно-методичних роз'яснень правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП. ЗВО має ключові елементи системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. Академічна спільнота вмотивована та готова до подальшого розвитку ОП та освітньої діяльності. В ЗВО активно культивується академічна доброчесність.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.**

Недостатня структурованість внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Врахування думки здобувачів під час розробки та перегляду ОП носить епізодичний характер. В Університеті відсутній систематичний моніторинг кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників. Здобувачі та роботодавці не залучені до розробки та перегляду ОП у складі робочих груп. Рекомендовано провести подальшу розбудову внутрішньої системи забезпечення через удосконалення координації заходів щодо моніторингу якості освітніх програми та освітньої діяльності на рівні Університету. Зокрема, через розширення функціональних обов'язків сектору моніторингу якості освіти. Рекомендовано проводити систематичний моніторинг кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників на рівні Університету. Рекомендовано удосконалити зміст анкет та процесу анкетування усіх стейкхолдерів.

### **Рівень відповідності Критерію 8.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.**

ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

## **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

### **1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Загалом структура сайту КНУТШ побудова таким чином: є головна сторінка ЗВО, і кожен підрозділ, факультет, інститут має окремо свою сторінку, де інколи дублюється різного роду інформація, що доступна загалом. Зокрема, у вільному доступі є наступні документи: установчі документи (<https://bit.ly/2BRO3Jd>); інформація про фінансово-господарську діяльність (<https://bit.ly/3g7RCKa>); організація освітнього процесу (<https://bit.ly/2ZfpSwv>); забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/2NECgko>); стратегічний план розвитку КНУТШ (<https://bit.ly/3icByJg>); відомості щодо права здійснення освітньої діяльності (<https://bit.ly/31C9adJ>); інша офіційна інформація ЗВО (<https://bit.ly/2VoiIon>). Окремо представлена інформація для здобувачів ступеня доктор філософії на сторінках: відділу аспірантури і докторантури (<https://bit.ly/38e4yLV>); економічного факультету (<https://bit.ly/3eHHVBP>); науково-дослідної частини (<https://bit.ly/3i6KPM5>).

### **2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.**

На сайті ЗВО та окремо економічного факультету немає вкладки, де представлено проект обговорення ОП. Окремо у спілкуванні з фокус-групами було з'ясовано, що ОП планують оновлювати після першого випуску здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. ЗВО були надані документи, щодо рекомендацій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до ОП та документи, що підтверджують її оновлення внаслідок опрацювання цих документів (<https://bit.ly/2YGZFYx>). Також було представлено протоколи засідань робочих органів, які відповідають за створення/оновлення ОП (<https://bit.ly/2YDjyQm>). Документи та інші матеріали, що підтверджують зміни, внесені до ОП за результатами останнього перегляду, з мотивацією, чим вони були обґрунтовані, розміщені на сайті КНУТШ (<https://bit.ly/2Vu6tqF>). Під час огляду офіційного сайту КНУТШ та економічного факультету ЗВО, а також, у процесі спілкування з фокус-групами було з'ясовано, що посилання на проект ОП на сайті ЗВО немає. Запрошення на відкриту зустріч усіх бажаючих з експертною групою, яка проводила акредитацію ОП Менеджмент розміщено на офіційному сайті КНУТШ (<https://bit.ly/3dADhEA>).

**3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.**

ОП Менеджмент затверджена і розміщена на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3dHRLCo>). У документі відображено загальну інформацію про програму, ПРН, перелік освітніх компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему ОП тощо.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.**

Інформація щодо організації та регулюванні освітнього процесу є у вільному доступі, ОП та будь-які інші дані, що може зацікавити як здобувача вищої освіти, так і роботодавця є доступною.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.**

На сайті Університету відсутнє публічне обговорення змін або внесення пропозицій до ОП або місце можливого розміщення такої інформації на сайті КНУТШ та економічного факультету. На сайті Університету відсутня інформація щодо результатів рейтингу факультетів, кафедр, НПП та здобувачів вищої освіти всіх рівнів (дана інформація подається у вигляді визначення "Кращого викладача" лише локально). На сайті Університету відсутня інформація щодо результатів опитування роботодавців, НПП, здобувачів та представників студентського самоврядування з приводу: участі в процесі розроблення, зміни, оновлення ОП; реалізації студентоцентрованого підходу в навчанні та дотримання принципів академічної свободи; процедури дотримання та популяризації академічної доброчесності; процедур вирішення конфліктних ситуацій. Для об'єктивності та прозорості системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в КНУТШ експертною групою рекомендовано оприлюднити інформацію щодо результатів рейтингу факультетів, кафедр, НПП та здобувачів вищої освіти всіх рівнів, а також результати опитування роботодавців, НПП, здобувачів та представників студентського самоврядування вищезазначених процесів. Рекомендовано створити окрему сторінку на сайті університету для відгуків, пропозицій та зауважень зацікавлених осіб. Для того щоб це було не частиною опитування, а повноцінною окремою публічною сторінкою. Експертною групою також рекомендовано технічно структурувати сторінку сайту ЗВО щодо більшої зручності пошуку необхідної інформації для будь-якої зацікавленої особи на сайті ЗВО. Рекомендовано розмістити на сайті Університету для обговорення зі стейкхолдерами проект ОП із запропонованими змінами від робочої групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо).

#### **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень B

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.**

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

## **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

### **1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.**

Детальне вивчення змісту ОП, ознайомлення з тематикою дисертацій здобувачів, показали, що підготовка до дослідницької та викладацької діяльності здійснюється завдяки досягненню результатів навчання, як за обов'язковими, так і вибірковими компонентами. Обов'язкові компоненти ОП спрямовані на формування компетентностей, зорієнтованих на: здобуття глибинних знань зі спеціальності (ОК3, ОК5); оволодіння загальнонауковими компетентностями (ОК2); набуття універсальних навичок дослідника (ОК2, ОК4); здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (ОК1); опанування методологічними та викладацькими компетентностями аспірантів (ОК5). Вибіркові ОК (ВБ1, ВБ2) відповідають конкретному напрямку досліджень аспіранта. Каталог вибіркових дисциплін кореспондується з тематикою дисертацій. Так, тематиці аспірантів відповідають такі освітні компоненти: здобувач Підмурняк Олександр, тема «Управління організаційними змінами на підприємствах автомобільної галузі України» (ОК «Універсальні (м'які) здібності (Soft Skills)»), ОК «Методи і моделі обґрунтування економічних рішень», ОК «Методи стратегічного управління»); здобувач Шабані Сеїф Еддін, тема «Стратегічне управління людськими ресурсами ІТ-підприємств» (ОК «Універсальні (м'які) здібності (Soft Skills)»), ОК «Методи стратегічного управління», ОК «Методи і моделі обґрунтування економічних рішень»); здобувач Павленко Надія, тема «Організаційне навчання персоналу в кадровому менеджменті ІТ-підприємств» (ОК «Універсальні (м'які) здібності (Soft Skills)»), ОК «Методи стратегічного управління», ОК «Методи і моделі обґрунтування економічних рішень»); здобувач Козленко Анастасія, тема «Управління конкурентоспроможністю дослідницьких університетів» (ОК «Універсальні (м'які) здібності (Soft Skills)»), ОК «Кількісні методи мікро-, мезо-, макроекономічних досліджень», ОК «Вибірка в статистичному аналізі: методологія, організація, технологія побудови»); здобувач Дацькова Дарина, тема «Управління розробкою та комерціалізацією нового товару в умовах цифровізації економіки» (ОК «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій»), ОК «Методи і моделі обґрунтування економічних рішень», ОК «Сучасні інформаційні технології в економічних дослідженнях»). Загалом, ОП зорієнтована на підготовку професійно-компетентного, гуманістично зорієнтованого науковця і викладача з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти із властивим глибоким розумінням загальних принципів та методів, застосування їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

### **2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

Послідовне та системне дотримання процедури вибору й затвердження тем здобувачів дозволяє забезпечити умови їх відповідності науково-дослідній тематиці Університету, кафедри та напрямам досліджень їх наукових керівників, що підтверджено аналізом праць наукових керівників за допомогою їх профілю в Google Scholar та інших наукових профілях. Дотичність наукових досліджень здобувачів напрямам досліджень їх наукових керівників наглядно демонструють такі приклади: тема дисертаційної роботи здобувача Підмурняка Олександра «Управління організаційними змінами на підприємствах автомобільної галузі України» відповідає напрямку досліджень наукового керівника д.е.н., проф. Баюри Д.О., який займається проблематикою трансформації системи корпоративного управління в Україні (<https://bit.ly/2Afb2oE>), тема дисертації Шабані Сеїф Еддіна «Стратегічне управління людськими ресурсами ІТ-підприємств» відповідає напрямку досліджень наукового керівника д.е.н., доц. Вірченка В.В., який займається проблематикою розвитку інтелектуальної власності в глобальному економічному середовищі (<https://bit.ly/2Afb2oE>); теми дисертацій здобувачів Павленко Надії «Організаційне навчання персоналу в кадровому менеджменті ІТ-підприємств», Козленко Анастасії «Управління конкурентоспроможністю дослідницьких університетів» та Дацькової Дарини «Управління розробкою та комерціалізацією нового товару в умовах цифровізації економіки» дотичні до теми досліджень їх наукового керівника д.е.н., проф. Жилінської О.І., яка за цими тематиками за останні 5 роки опублікувала понад 10 наукових праць (<https://bit.ly/2Afb2oE>).

### **3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

У межах ОП для проведення та апробації результатів наукових досліджень у КНУТШ надаються такі організаційні та матеріальні можливості: використання комп'ютерних лабораторій, що обладнані сучасним устаткуванням та спеціалізованим програмним забезпеченням; участь у систематичних науково-практичних заходах (так на 2020 рік в КНУТШ заплановано проведення 29 міжнародних наукових та 7 всеукраїнських конференцій, 13 конференції молодих учених та студентів з широкою участю зарубіжних науковців та практиків (<https://bit.ly/3eTfVMU>)); участь у фахових семінарах з проведення попередньої експертизи дисертацій здобувачів і надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження здобувача; опублікування результатів наукових досліджень у фахових наукових журналах і збірниках, що видаються КНУТШ (<https://bit.ly/3icQuH2>);

використання ресурсів бібліотеки (<https://bit.ly/zeIUpcu>). Зазначене сприяє не тільки реалізації освітніх компонент, але й досягненню дослідницьких цілей, пов'язаних із розв'язанням практико-орієнтованих завдань та перевіркою гіпотез наукових пошуків.

#### **4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.**

Забезпечення інтернаціоналізації навчально-наукового процесу є пріоритетним напрямом стратегії розвитку КНУТШ. Укладені міжнародні угоди дозволяють здобувачам реалізувати можливість залучення до міжнародної спільноти через участь в програмах мобільності, використання наукових баз зарубіжних партнерів для проведення досліджень, участь в міжнародних конференціях, публікацію наукових статей в виданнях, що індексуються в міжнародних базах. Так, здобувачами Дацьковою Дариною та Підмурняком Олександром опубліковано статті у журналах, які представлені та індексуються в МНМБ: Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, InfoBase Index, ERIN PLUS, WoS. Всі здобувачі приймали участь у роботі міжнародних наукових заходів, організованих економічним факультетом КНУТШ, у т.ч. Міжнародного економічного форуму «EFBM 2019: Економіка. Фінанси. Бізнес. Управління. Глобальні економічні виклики та можливості у цифрову епоху» (21–24.05.2019 р.), щорічної Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна», щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Грудневі читання». Однак, як показала зустріч зі здобувачами, не всі аспіранти залучені до міжнародного освітньо-наукового простору (міжнародна мобільність, участь у міжнародних проєктах, програмах, грантах), що визначає доцільність поглиблення роботи щодо забезпечення безпосередньої міжнародної мобільності здобувачів ОП Менеджмент.

#### **5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.**

Під час он-лайн зустрічей підтверджено інформацію, яку надано у відомостях про самооцінювання, що в КНУТШ наукові керівники разом зі здобувачами ОП Менеджмент проводять наукові дослідження в рамках науково-дослідних робіт. Наукові керівники здобувачів, у переважній більшості, є керівниками або виконавцями науково-дослідних робіт із залученням здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, що виконуються згідно з договорами на створення науково-технічної продукції та робіт з надання професійних послуг та планами кафедри. Проф. Баюра Д.О. – відповідальний виконавець НДР «Соціоекономічний вектор розвитку вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції». Доц. Вірченко В.В. – відповідальний виконавець двох науково-дослідних робіт: НДР Центру комплексних досліджень з питань антимонопольної політики при Антимонопольному комітеті України «Дослідження особливостей дотримання зареєстрованого права інтелектуальної власності під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції»; НДР економічного факультету КНУТШ «Інноваційно-підприємницькі моделі сучасних університетів: світові тенденції, основні ризики та нові можливості для України». Проф. Жилінська О.І. – науковий керівник держбюджетних НДР: «Інноваційні механізми активізації розвитку науково-технічної діяльності в Україні», КНУТШ; «Інноваційний розвиток менеджменту в умовах інформаційного суспільства», у межах комплексної науково-дослідної програми університету «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації», КНУТШ. Здобувач Козленко Анастасія бере участь у НДР «Інноваційні механізми розвитку науково-технічної діяльності в Україні». Всі інші здобувачі приймають участь у НДР «Інноваційний розвиток менеджменту в умовах інформаційного суспільства», що підтверджується наявністю довідок про впровадження результатів досліджень у діяльність підприємств.

#### **6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.**

Проведення он-лайн зустрічей підтвердило, що всі учасники ОП Менеджмент ознайомлені та добре усвідомлюють важливість академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності. Нормативним документом в КНУТШ, який регулює основні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти є Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у КНУТШ (<https://bit.ly/3i92gCw>), де для наукових керівників здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії викладено процедури: наукового керівництва, з урахуванням вимог щодо дотримання академічної доброчесності, отримання дозволу вченої ради Університету на наукове керівництво, щорічного перегляду ефективності роботи наукових керівників та ухвалення рішення про продовження або позбавлення права на наукове керівництво. Для здобувачів ОП загальні положення щодо академічної доброчесності, заходи щодо її дотримання в Університеті, форми порушення академічної доброчесності та відповідальність за її порушення викладені у зазначеному вище Положенні та на сторінці сайту Університету в розділі аспірантура (<https://bit.ly/2BiZ1aT>). Дотримання основних принципів академічної доброчесності систематично відстежуються науковими керівниками при підготовці здобувачами наукових публікацій, оприлюдненні їх наукових результатів на конференціях, у студентських аудиторіях, у межах виконання науково-дослідних тем. Публікації та наукові роботи здобувачів і їх керівників проходять перевірку на наявність академічного плагіату, в тому числі незалежне рецензування Unicheck (<https://bit.ly/3i3e6xX>). Крім того,



основні принципи академічної доброчесності акцентуються при викладанні ОК «Методологія і організація наукових економічних досліджень» у межах якої передбачено тему «Проблеми розвитку сучасної науки. Принципи академічної доброчесності», що сприяє формуванню компетентностей (ЗК3, ЗК4, ЗК6–ЗК8, ЗК12, ФК5, ФК12) та програмних результатів навчання (ПРН17, ПРН48, ПРН53–57, ПРН60–ПРН62).

### **Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.**

В цілому, КНУТШ створено сприятливе освітньо-наукове та матеріальне середовище, що дає можливість здобувачам успішно реалізувати, як освітню, так і наукову складову ОП. Сильною стороною ОП є відповідність наукових тем здобувачів напрямам досліджень наукових керівників, які є активними дослідниками, беруть участь у виконанні наукових проектів.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.**

Рекомендовано розширити перелік вибіркових дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень здобувачів, а також переглянути наповненість освітніми компонентами основного блоку дисциплін за рахунок збільшення загальної кількості кредитів. Експертна група також рекомендує забезпечити активізацію використання існуючого потенціалу внутрішньоукраїнської та міжнародної співпраці КНУТШ для забезпечення зростання мобільності здобувачів ОП Менеджмент. Доцільно посилити роботу для забезпечення публікації результатів наукових досліджень аспірантів в виданнях, що індексуються в МНМБ Scopus та Web of Science, в тому числі спільно з науковими керівниками.

#### **Рівень відповідності Критерію 10.**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.**

В цілому, ОП відповідає критерію 10 з недоліками, що не є суттєвими. Виявлені експертною групою слабкі сторони та недоліки суттєво не впливають на загальну якість підготовки докторів філософії за ОП Менеджмент в КНУТШ, вони визначають тактичні напрями удосконалення цієї ОП з урахуванням кращих вітчизняних та зарубіжних практик.

## **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

*дані відсутні*

## **V. Підсумки**

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

**Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

В

<b>Критерій 2</b> . Структура та зміст освітньої програми	B
<b>Критерій 3</b> . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
<b>Критерій 4</b> . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
<b>Критерій 5</b> . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
<b>Критерій 6</b> . Людські ресурси	A
<b>Критерій 7</b> . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
<b>Критерій 8</b> . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
<b>Критерій 9</b> . Прозорість та публічність	B
<b>Критерій 10</b> . Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ПРОГРАМА РОБОТИ ЕГ_37121.pdf</i>	3UJgW6nmkkWuFdHUe59PORO6qMiboi/v9xeUQS ssIcA=
Додаток	<i>Таблиця 2 (доповнено).pdf</i>	WWDynU3tWfAeogIW2MMvnQZlocUjeYn7J3CjMzi zQoE=

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

**Таран-Лала Олена Миколаївна**

Члени експертної групи

**Мальований Михайло Іванович**

**Родіна Ольга Вікторівна**